

MUSIIKKI JA MUSIIKKITEATTERI

Hatanpään lukion valtakunnallisen erityistehtävän mukainen painotettu opetus

Valtakunnallisen erityistehtävän mukaista painotettua opetusta järjestetään Musiikkilinjalta sekä Musiikkiteatterilinjalta, joille haetaan yhteishaussa erikseen. Hakijat kutsutaan näyttökokeeseen, jossa arvioidaan hakijan motivaatiota ja osaamista. Opiskelijaksi voi hakeutua sekä kokenut ja ennalta taitava alan harrastaja että alasta kiinnostunut aloittelija.

Musiikki- ja Musiikkiteatterilinjojen tavoitteena on toisaalta tukea opiskelijan sosiaalista kasvua ja henkilökohtaista kehittymistä, toisaalta antaa hyvät jatko-opintoedellytykset musiikin sekä teatterin eri aloille. Linjojen yhteisöllisyys ehkäisee syrjäytymistä ja antaa vahvan osallisuuden kokemuksen.

Painotetun opetuksen linjat tekevät tiivistä yhteistyötä sekä yhteisillä kursseilla että opiskelijan yksilöllisessä ohjaamisessa. Opetuksessa ja oppimisessa painottuvat yhdessä tekeminen ja tekemällä oppiminen, ryhmätyöskentely, projektityöskentely ja erilaiset itsenäisen suorittamisen mahdollisuudet.

Musiikkilinjalle tai Musiikkiteatterilinjalle valittu opiskelija suorittaa valtakunnalliset kurssit MU01 ja MU02 sekä vähintään kuusi musiikin ja musiikkiteatterin pakollista kurssia. Pakolliset kurssit on nimetty erikseen Musiikkilinjalle ja Musiikkiteatterilinjalle. Kaikki painotetun opetuksen kurssit ovat koulukohtaisia soveltavia kursseja.

Jos opiskelija suorittaa vähintään kaksitoista musiikin ja musiikkiteatterin kurssia, hän saa oikeuden jättää pois kahdeksan valtakunnallista pakollista kurssia pois henkilökohtaisesta opinto-ohjelmastaan. Kustakin lukioaineesta on kuitenkin suoritettava vähintään puolet pakollisista kursseista. Aineesta, jonka opiskelija suorittaa osana ylioppilastutkintoa, on suoritettava kaikki pakolliset kurssit.

Vähintään kaksitoista musiikin ja musiikkiteatterin kurssia suorittanut saa musiikki ja musiikkiteatteri - päättöarvosanan lukion päättötodistukseen.

MMP Musiikin ja musiikkiteatterin pakolliset kurssit

MLI Liikeilmaisun ja tanssin kurssit

MTE Teatterityön kurssit

MVI Kirjoittamisen ja viestinnän kurssit

MSO Soittokurssit

MLA Laulukurssit

MDI Musiikkiteknologiakurssit

MPR Muut projektikurssit

Musiikki- linjan pakolliset kurssit	tai	Musiikkiteatteri- linjan pakolliset kurssit
MMP 04-09		MMP 01-04 ja 06-07
6 kurssia		6 kurssia

Liikeilmaisun ja tanssin valinnaiset kurssit	Teatterityön valinnaiset kurssit	Kirjoittamisen ja viestinnän valinnaiset kurssit	Soittokurssit valinnaiset	Laulukurssit valinnaiset	Musiikki- teknologian valinnaiset kurssit	Muut projekti- kurssit
MLI 10-14 5 kurssia	MTE 15-21 7 kurssia	MVI 22-27 6 kurssia	MSO 28-41 14 kurssia	MLA 42-53 12 kurssia	MDI 54-57 4 kurssia	MPR 58-64 7 kurssia

MMP MUSIIKIN JA MUSIIKKITEATTERIN PAKOLLISET KURSSIT

MUSIIKKILINJAN PAKOLLISET KURSSIT

Linjan opiskelijat suorittavat pakollisina kurssit MMP04-MMP09:

MMP04 Lauletaan yhdessä!

Kurssin tavoitteena on saada opiskelija innostumaan laulamista yhdessä muiden kanssa. Kurssilla opetellaan äänenkäyttöä, laulamisen perusteita ja moniäänistä laulua. Kurssilaiset esiintyvät jossakin lukion tapahtumassa tai konsertissa. Suoritusmerkintä.

MMP05 Musiikin teoria

Kurssi käsittelee musiikin teoriaa käytännönläheisesti ja monipuolisesti. Kurssilla opiskellaan perusteoriataitoja (nuotit, tauot, sävellajit), valikoiden eri nuotinosohjelmien perusteita (esim. Sibelius). Opiskelija oppii musiikin luku- ja kirjoitustaitojen alkeita. Musiikin teorian opiskelun tarkoituksena on tukea soitto- ja laulu- ja sävellystaitoja. Numeroarviointi.

MMP06 Maailmanmusiikki

Kurssilla opiskelija pääsee tutustumaan monipuolisiin työtavoin eri maiden musiikkikulttuureihin. Pääasiallinen työtapa on yhteismusisointi, kuunteleminen ja tiedon hankkiminen ja prosessointi. Numeroarviointi.

MMP07 Musikaaliprojekti

Opiskelija osallistuu musikaaliprojektiin pääasiassa muusikkona (soittajana tai laulajana). Kurssiin kuuluu säännöllisen läsnäolon lisäksi harjoittelemisen ja näytöksissä esiintyminen. Musikaaliprojekti on yhteisprojekti monen muun mute- ja musakurssin kanssa. Numeroarviointi.

MMP08 Musailmaisu

Tällä kurssilla lähestytään musiikkia mm. liikkeen, äänen, draaman ja musiikin kuuntelemisen kautta. Kurssilla harjoitellaan mm. laulutekstin tulkitsemista, tuotetaan musiikkia omalla keholla, havainnoidaan ympäristön äänimaisemia, hyödynnetään draaman työtapoja, viedään harjoiteltuja performansseja eri ympäristöihin. Kurssiin saattaa sisältyä konserttikäynti tai muu vierailu. Suoritusmerkintä.

MMP09 Abien musiikkiprojekti

Kurssilla valmistetaan jokin projekti (esim. konsertti) opiskelijoiden ideoiden pohjalta. Opiskelija hyödyntää monipuolisesti oppimaansa musikaalista osaamistaan. Kurssiin kuuluu säännöllisen läsnäolon lisäksi harjoittelemisen ja projektin lopputuotokseen osallistuminen. Numeroarviointi.

MLI LIIKEILMAISUN JA TANSSIN KURSSIT**MLI10 Liike-ilmaisu ja tanssi-improvisaatio osana omaa ilmaisua (vastaa LI17)**

Tutustutaan omaan kehoon liikeharjoitusten ja improvisaation avulla. Opetellaan tuottamaan ja lukemaan kehon sanatonta viestintää ja harjoitellaan luottamusta omaan kehoon ja sen ilmaisuvoimaan. Hyödynnetään myös akrobatiaa, stunt-temppuja sekä miimiharjoituksia. Tutustutaan tanssiin osana teatteria sekä etsitään persoonallisia ja yksilöllisiä tapoja tuoda liikettä ja tanssia näyttämöteoksiin. Kurssin suoritetaan osallistumalla aktiivisesti tuntityöskentelyyn sekä esimerkiksi kirjoittamalla oppimispäiväkirjaa. Opiskelijalta edellytetään tiivistä läsnäoloa. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MLI11 Musikaalitanssi musiikkiteatterilaisille (vastaa LI18)

Kurssilla tehdään ja toteutetaan esim. musikaaliprojekteihin koreografisia ratkaisuja tanssin ja liikeilmaisun kautta. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MLI12 Liike- ja tanssi-ilmaisun projektikurssi I

Opiskelija toteuttaa opettajan ohjauksessa ja tilauksen mukaan liike- ja tanssi-ilmaisullisen työn esim. musikaaliprojektiin, musiikinäytelmään tai muihin esityksiin. Kurssi voidaan osin suorittaa myös muualla tehtävinä tanssiopintoina. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MLI13 Liike- ja tanssi-ilmaisun projektikurssi II

Opiskelija toteuttaa opettajan ohjauksessa ja tilauksen mukaan liike- ja tanssi-ilmaisullisen työn esim. musikaaliprojektiin, musiikinäytelmään tai muihin esityksiin. Kurssi voidaan osin suorittaa myös muualla tehtävinä tanssiopintoina. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MLI14 Tanssin lukiodiplomi (TALD07)

Kurssiin vaaditaan oman tanssiprojektin valmistaminen ja esittely. Ennen diplomin tekemistä on

tehtävä vähintään kolme tanssi- ja liikeilmaisuun keskittyvää kurssia. Lisätietoja lukiodiplomeista <http://www.edu.fi/lukiodiplomit>

MTE TEATTERITYÖN KURSSIT

MTE15 Tutustu teatterin ammattilaisiin! (vastaa ÄI17)

Kurssi toteutetaan yhteistyössä toisen lukion, ammattiteatterin tai muun tahon kanssa. Tavoitteena on tutustua teatterin työskentelytapoihin ja teatterin ammattilaisten työnkuvaan. Kurssisuoritus koostuu teatteriyhteistyön kirjallisesta raportoinnista ja ryhmäkeskusteluista, kuten esimerkiksi verkkokeskusteluista, videoneuvotteluista ja teatterikahvilatapaamisista. Kurssi sisältää iltapäivä- tai iltatyöskentelyä. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE16 Kahvila Halu

Kurssilla tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa. Tarkoitus on perustaa esimerkiksi kahvila tai järjestää ohjelmallinen tilaisuus tai tapahtuma. Kurssin sisältö vaihtelee vuosittain, ja kurssi voi ryhmän toiveita huomioiden sisältää esimerkiksi oman musiikin, tanssin tai muiden ilmaisullisten kokonaisuuksien harjoittelua ja esittämistä, kahvilayrittämistä, sisustussuunnittelua, tapahtumaorganisoimista ja eri kulttuureihin sekä kieliin tutustumista. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE17 Teatterin projektikurssi I

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Projektikursseilla voi toteuttaa esimerkiksi oman teatteriprojektin tai teatteriesityksen tai konsertin lavastuksen, puvustuksen tai maskeerauksen oman suunnitelman mukaan. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE18 Teatterin projektikurssi II

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Projektikursseilla voi toteuttaa esimerkiksi oman teatteriprojektin tai teatteriesityksen tai konsertin lavastuksen, puvustuksen tai maskeerauksen oman suunnitelman mukaan. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE19 Musiikkiteatteriharjoittelu

Kurssi koostuu musiikkiteatteriin liittyvästä harjoittelusta ja harjoittelun raportoinnista. Kurssin suoritustavoista ja suorittamisaikataulusta sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE20 Elokuvatyön projektikurssi

Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Elokuvatyön projektikursseilla voi toteuttaa esimerkiksi oman elokuvan tai vastaavan tuotannon. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MTE21 Teatterin lukiodiplomi (TELD08) (vastaa ÄI12)

Kurssiin vaaditaan oman teatteriprojektin valmistaminen ja esittely. Ennen diplomin tekemistä on tehtävä vähintään kolme teatteriin, draamaan tai ilmaisutaitoon keskittyvää kurssia. Lisätietoja lukiodiplomeista www.edu.fi/lukiodiplomit.

MVI KIRJOITTAMISEN JA VIESTINNÄN KURSSIT

MVI22 Luova kirjoittaminen I (vastaa ÄI14)

Opiskelija tutustuu erilaisiin fiktiivisiin tekstilajeihin (kuten runo-, proosa- ja draamateksteihin) ja soveltaa tietoa omaan kirjoittamiseensa. Kurssi tarjoaa mahdollisuuden sepitteelliseen kirjoittamiseen, jollaista muilla äidinkielen ja kirjallisuuden kursseilla harjoitellaan vain vähän. Kirjoittajaa autetaan löytämään oma persoonallinen ilmaisutapansa ja rohkaistaan etsimään luovia ratkaisuja. Kurssi sopii kaikille, jotka haluavat kehittyä erityisesti fiktion kirjoittajina, eikä kurssille osallistuminen edellytä aikaisempaa luovan kirjoittamisen kokemusta. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

MVI23 Luova kirjoittaminen II

Opiskelija syventää luovan kirjoittamisen taitojaan. Kurssilla voi toteuttaa oman kirjoittamisen projektin,

kuten runokokoelman, novellin tai novellikokoelman tai vastaavan työn opettajan ohjauksessa. Kurssin suoritustavoista sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä (S).

MVI24 Käsikirjoittaminen I (vastaa ÄI10)

Kurssilla perehdytään käsikirjoittamiseen ja tekstien dramatisointiin. Mahdollisuuksien mukaan tavataan ammattikirjoittajia. Kurssilla tuotetaan jokin käsikirjoitus, esim. lukion musikaalikäsikirjoitus. Teatteridiplomin tekijät voivat kurssilla kirjoittaa lopputyönsä käsikirjoituksen. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä (S).

MVI25 Käsikirjoittaminen II

Opiskelija syventää käsikirjoitustaitojaan. Kurssilla voi toteuttaa oman käsikirjoituksen. Kurssin suoritustavoista sovitaan tapauskohtaisesti ohjaavan opettajan ja opiskelijan kesken. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä (S).

MVI26 Mediakulttuurin ja viestinnän kurssi (vastaa ÄI18)

Kurssilla keskitytään käytännön viestintään ja median asemaan yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa. Kurssi sopii opiskelijalle, joka on kiinnostunut nykykulttuurin ilmiöistä ja omien viestintätaitojen kehittämisestä. Kurssi voi sisältää myös viestintään tai ilmaisuun liittyvän matkan tai retken organisointia ja toteuttamista. Kurssi on projektiluonteinen, ja siihen voi osallistua kahtena tai kolmena opiskeluvuotena ja kerätä näin suorituksia. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä (S).

MVI27 Viestinnän projektikurssi (vastaa ÄI11)

Opiskelija osallistuu johonkin laajaan viestinnän alan projektiin, esim. valmistaa fiktiivisen tekstikokonaisuuden, tv-ohjelman tai muun mediatekstin tai osallistuu laajempaan tapahtumaan järjestäjänä, markkinoijana tai muussa roolissa. Suoritustavat ja -ohjeet ovat hyvin yksilölliset ja sovitaan ryhmän kesken. Kurssi arvioidaan suorituserkinnällä (S).

MSO Soittokurssit

MSO28 Vanhojen päivän tanssiorkesteri

Kurssilla harjoitellaan Vanhojen päivänä tanssittavat kappaleet. Kokoonpano vaihtelee sen mukaan, minkä instrumenttien soittajia on käytettävissä. Orkesteri esiintyy Vanhojen päivän tansseissa. Suorituserkintä.

MSO29 Bändiopetus 1

Bändikursseilla opiskellaan yhteissoittoa bändisoittimilla ja laulaen. Bändit muodostetaan 1. lukiovuonna ja sama ryhmä jatkaa opintoja 2. vuonna. Bändiopetus 1 -kurssin tavoitteena on harjoitella omia soitto- ja laulutaitoja, yhteistyö- ja kuuntelu- ja esiintymistaitoja. Bändi pyrkii soittamaan monipuolisesti populaarimusiikin eri genrejä. Bändit esiintyvät lukion konserteissa. Suorituserkintä.

MSO30 Bändiopetus 2

Tällä kurssilla opiskelija syventää Bändiopetus 1 -kurssilla oppimaansa. Suorituserkintä.

MSO31 Bändiopetus 3

Tällä kurssilla opiskelija syventää Bändiopetus 2 -kurssilla oppimaansa. Suorituserkintä.

MSO32 Pianon vapaa säestys

Vapaan säestyksen kursseilla perehdytään ilman nuotteja tapahtuvaan koskettimiston hallintaan. Kurssilla opetellaan säestämistä tyylinmukaisesti sointumerkeistä, harjoitellaan improvisointia sekä tutustutaan soinnutuksen pääperiaatteisiin. Kurssi on tarkoitettu vähän tai ei ollenkaan pianoa soittaneille. Kurssilla sivutaan myös musiikin teorian perusteita. Suorituserkintä.

MSO33 Kitaransoiton alkeet

Alkeiskurssilla tutustutaan sointumerkeistä, tabulatuureista ja nuoteista soittamiseen. Tavoitteena on oppia säestämään kitaralla kappaleita yksin ja/tai bändin kanssa. Oma kitara ei ole välttämätön. Kurssiin osallistuminen ei vaadi aikaisempaa kitaransoittoa. Suorituserkintä.

MSO34 Orkesteri 1

Orkesterissa soitetaan orkesterisoittimilla erilaisia musiikkityylejä esim. klassista- ja viihdemusiikkia. Orkesteri esiintyy lukion eri tilaisuuksissa. Orkesteri-kurssia voi suorittaa 1-4 kurssia. Suoritusmerkintä.

MSO35 Orkesteri 2

MSO36 Orkesteri 3

MSO37 Orkesteri 4

MSO38 Soitinyhtye 1

Kurssilla toteutetaan yhdessä Lauluyhtye-kurssilaisten kanssa musiikkiprojekti, jonka teema määräytyy osallistujien instrumenttien mukaan. Osallistuakseen kurssille opiskelijan on hyvä hallita hyvät soittotaidot omasta pääinstrumentista. Soitinyhtye esiintyy lukion konserteissa ja lukion ulkopuolella. Kurssia voi suorittaa 1-4 kurssia. Suoritusmerkintä.

MSO39 Soitinyhtye 2

MSO40 Soitinyhtye 3

MSO41 Soitinyhtye 4

MLA Laulukurssit

MLA42 Lauluyhtye 1

Lauluyhtye -kurssilla tehdään yhteinen musiikkiprojekti Soitinyhtye -kurssin kanssa, jonka teema määräytyy osallistujien mukaan. Kurssilla harjoitellaan äänenkäyttöä, soolo- ja stemmalaulua, laulu- ja mikrofoni- ja esiintymistaitoja. Lauluyhtye esiintyy lukion konserteissa ja lukion ulkopuolella. Kurssia voi suorittaa 1-4 kurssia. Suoritusmerkintä.

MLA43 Lauluyhtye 2

MLA44 Lauluyhtye 3

MLA45 Lauluyhtye 4

MLA46 Kuoro 1

Kuorokursseilla kehitetään laulutekniikkaa, esiintymis- ja ilmaisutaitoa ja harjoitellaan moniäänistä kuorolaulua. Tavoitteena kursseilla on opiskelijan pitkäjänteisen harjoittelun tukeminen ja yksilöllisen laulutaidon kehittyminen, toisaalta taas kuoron yhtenäisen soinnin ja toiminnan kehittäminen. Kuoro toimii lukujärjestyksen puitteissa, mutta esiintymisiä ja kuoroleirejä voi olla joskus myös illalla tai viikonloppuisin. Kuoro edustaa ja esiintyy lukuvuoden aikana useissa eri tilaisuuksissa lukiossa ja lukion ulkopuolella. Uudet laulajat lauljetaan aina syyslukukauden alussa. Kuoroa voi suorittaa 1-8 kurssia. Suoritusmerkintä.

MLA47 Kuoro 2

MLA48 Kuoro 3

MLA49 Kuoro 4

MLA50 Kuoro 5

MLA51 Kuoro 6

MLA52 Kuoro 7

MLA53 Kuoro 8

MDI Musiikkiteknologiakurssit

MDI54 Studiotekniikan perusteet

Kurssi käsittelee studiotekniikan ja musiikin tietotekniikan yleisiä perusteita. Opiskellaan akustisen, analogisen ja digitaalisen äänen perusominaisuuksia, yleisimpien studio- ja äänentoistolaitteiden toimintaa, sekvensseri- ja MIDI-työskentelyä sekä äänen prosessoinnin perusteita. Tällä kurssilla tutuiksi tulevat erilaiset mikrofonit, piuhat, mikserit, studiolaitteet, taajuuskorjaus, kompressio ja moni muu mielenkiintoinen asia! Kurssilla tutustutaan ProTools-ohjelman sekä mahdollisesti muidenkin musiikkiohjelmien käyttöön.

MDI55 Studiotekniikan jatkokurssi

Kurssilla syvennetään studiotekniikan osaamista MDI54-kurssin (Studiotekniikan perusteet) pohjalta. Kurssilla opetellaan eri instrumenttien äänittämistä, editoimista ja miksaamista sekä studiotyöskentelyyn liittyvää projektinhallintaa. Kehitetään taitoja MIDI-työskentelyssä ja tutustutaan masteroinnin perusteisiin. Kurssilla toteutetaan opiskelijoiden omia äänitysprojekteja opettajan ohjaamana. Käytettävänä työvälineinä

koulun studion laitteet sekä opiskelijoiden omat tietokoneet. Tälle kurssille osallistuminen edellyttää Musiikkitekniikan perusteet -kurssin suorittamista.

MDI56 Valotekniikka

Kurssilla perehdytään valopöydän ja sen ohjelman käyttämiseen, valotekniikkaan yleisesti ja siihen liittyvän laitteiston hallintaan. Kurssilaiset luovat ja toteuttavat yhdessä opettajan kanssa valosuunnitelman lukion musikaalissa. Lisäksi opiskelija toimii valoteknikkona opettajan kanssa sovitussa lukion konserteissa ja esityksissä.

MDI57 Äänentoisto

Kurssilla käsitellään äänentoiston yleisiä perusteita sekä opiskellaan analogisen ja digitaalisen miksauspöydän ja erilaisten mikrofoniin käyttöä. Tavoitteena on, että kurssin jälkeen opiskelija osaa koota ja käyttää yksinkertaisen äänentoistolaitteiston ja pystyy toimimaan musiikkitapahtumien miksaajana. Kurssilaiset toteuttavat yhdessä opettajan kanssa musikaalin äänisuunnitelman, miksaavat musikaaliesitykset ja osallistuvat lisäksi joihinkin lukion konsertteihin ja esiintymisiin.

MPR Muut musiikin projektikurssit

MPR58 Produktio 1

Kurssin teema vaihtelee vuosittain. Teemana voi olla esimerkiksi:

- musiikkimatka ulkomailla tai kotimaassa
- yhteistyökurssi paikallisen teatterin, musiikkioppilaitoksen, yrityksen tai yhteisön kanssa
- esiintymisiä koulun ulkopuolella esimerkiksi vanhainkodeissa, kouluissa, lastentarhoissa tai muissa lähialueen yhteisöissä.

MPR59 Produktio 2

Poikkitieteellinen ja -tieteellinen projekti, jossa yhdistyy musiikki, puhe- ja liikeilmaisuus. Kurssiin voi liittää yhteistyötä myös muiden oppiaineiden kanssa.

MPR60 Sävellys, sovitus ja sanoitus -kurssi

Kurssilla opiskellaan säveltämisen, sovittamisen ja sanoittamisen perusperiaatteita. Kurssilla tuotetaan vuosittaisen musikaalin kappaleet.

MPR61 Tee se itse -kurssi

Kurssi koostuu lukiossa tapahtuvasta itsenäisestä musiikillisesta työskentelystä, esimerkiksi itsenäisesti valmistelluista esiintymisistä tai ääni- ja valotekniikan hoitamisesta koulun tapahtumissa. Kurssisuorituksesta ja sisällöstä sovitaan aina opettajan kanssa etukäteen.

MPR62 Musiikin lukiodiplomi (MULD06)

Musiikin lukiodiplomi on kirjallinen työ, joka perustuu johonkin musiikkiprojektiin tai lukioaikaisiin yksittäisiin tuotoksiin. Diplomin suorittamisesta saa lisätietoja musiikin opettajilta ja nettisivulta www.edu.fi/lukiodiplomit.

MPR63 Musiikkiopinnot muualla 1

Hyväksiluku lukion aikana muualla suoritetuista musiikkiopinnoista.

MPR64 Musiikkiopinnot muualla 2

Hyväksiluku lukion aikana muualla suoritetuista musiikkiopinnoista.